

Nogle Bemærkninger ved foranstaaende Forsvar.

(Af Joh. Chr. Drewsen).

Opfordret ved Foranstaaende, til end ydermere at forklare min Synsmaade, vil jeg, for ikke at trætte Læserne, med Takshed forbigaae Alt, hvorefter jeg i den her omhandlede Sag har yttret mig, og hvorom jeg endnu ikke har Grund til at forandre Mening, og beder derfor Enhver, som denne Sag interesserer, at kaste et Blik paa det, jeg til Svar paa Hr. Winstrups, Pag. 378 og følgende, har skrevet.

1) En Svingplov fiendes aldrig tydelig af Beskrivelse eller Tegning; tilnød af en Model.

2) Syv Mark; thi jeg har kjøbt mine Kase fra mange forskjellige Personer; og, hvis jeg kunde have haft Leilighed til at kjøbe dem i Skovene, saaledes som Hr. W. kan kjøbe sine Kase paa Tommerpladsen, saa havde de vel ikke været dyrere end disse; men i alt Fald er Forskiellen 3 Mk.

3) Jeg gientager mit Spørgsmaal: brække de lige Kase maa ske ikke?

4) Jeg har ikke sagt, at Rieden er en ny Opfindelse, men at jeg anstaa den Boile, hvorved den forlænges til Plovlegemet, for en ny Opfindelse; men mueligen kan jeg have taget feil.

5) Netop det samme, som jeg har yttret. Cook maatte ellers have været den afgiorteste Husker. Dog laae vist ikke Feilen i Skiaret, eller i det mindste ikke ene deri, men i den Omstændighed, at saavel til denne som til den brabantiske Plov gjordes Forbringere, der strede mod dens Natur.

6) Jeg burde egentlig sagt: "at den cookiske Plov behøvede 36 Epd Kraftansstrængelse til at udrette mindre end den baileiske med 24 Epd.; thi min baileiske Plov pløiede med denne Kraftansstrængelse til en Dybde af $7\frac{1}{2}$ Tomme, med en Brede af 8 Tommer, da derimod den cookiske behøve 36 Epd. til $6\frac{1}{2}$ Tommers Dybde og 9 Tommers Brede.

7) Aldeles rigtigt; men den hos mig forfærdigede baileiske Plov pløiede paa Græsmarken til $7\frac{1}{2}$ Tommers Dybde og 8 Tommers Brede med 24 Epd. Kraftansstrængelse, og paa Leermarken til $7\frac{1}{2}$ Tommers Dybde og 9 Tommers Brede med 17 Epd. Kraft, medens Hr. Winsstrups Plov til 6 Tommers Dybde og $9\frac{1}{2}$ Tommers Brede, d. e. $1\frac{1}{2}$ Tomme lettere og blot $\frac{1}{2}$ Tomme bredere, behøvede samme Kraftansstrængelse som min, nemlig 17 Epd. Sandheden, som vi søge, gjør os til

Pligt, ikke at holde os til et enkelt Resultat, der kan være Tilfælde underkastet, men at søge denne i Resultaternes Sum. — Forresten er jeg enig med Hr. W. at Skiaeret af min Plov var meget vel dannet; men hvorledes skulde jeg ogsaa kunnet vise saa liden Agtelse for Sagen og de meget agtværdige Mand, der vare nærværende ved Pløiningen, at fremkomme med et Redskab, der var mindre i Orden, end jeg formaaede at bringe det.

Men om Hr. W. end ved det her anførte havde beviist, at hans Plov var lettere at trække end den baileyske — hvilket han dog ikke har, da det, hiin i det ene Tilfælde har vundet, er i det andet tabt — saa vilde dette dog ikke sige meget, naar ikke tillige bevistes, at den sparede Kraft ikke igjen tabtes ved ringere Arbejde og andre Ufuldkommenheder. Men af den Dom, hvorpaa Hr. W. beraaber sig — og man maae erindre, at han selv var een af dem, der fældte den, da jeg derimod ikke var blandt Dommernes Tal — sees, at den baileyske Plov, hvad Rensning og Bending angik, erkiendtes at have noget Fortrin for Hr. Ws. ihenseende til Strimlens Afstikning, at staae ved Siden af den, og hvad Stadighed angik, at have afgjort Fortrin. Spørgsmaalet kan aldrig ene være, hvad Kraftanstrengelse en Plov, som et hvert andet Redskab, fordrer, men i hvad Forhold Arbejdet staaer til den anvendte Kraft. Fordi

en Bogn er tungere at drage, end en Hiulbør, undlade vi dog ikke til mangfoldige Arbejder at bruge Bognen.

8) Svaret herpaa er meget let og Maaden saare simpel. Jeg har ofte, deels til meget dyb Pløining, deels naar jeg har opbrudt gamle Lyngmarker, spændt 4 Heste for en engelsk Plov. Dette kan imidlertid ikke skee paa sædvanlig Maade, thi da drage de forreste Heste Ploven for dybt i Jordsmønnen; naar derimod disse Skagler forlænges og fæstes til det Spænde, hvortil de bageste Hestes Skagler ere fastgjorte, saa forandres Træklønnen aldeles ikke, og Ploven gaaer ligesaa godt med fire, som ellers med to Heste. Det samme vilde være Tilfældet om 6 Heste forspændtes, hvilket dog aldrig kan være nødvendigt. Jeg maae altsaa, for at erkiende Hiulplovens Nødvendighed, bede om vigtigere og vægtigere Grunde; og saalænge disse ikke anføres, maae jeg, tvertimod Hr. Ws. Mening, paaastaae, at Landmanden er bedst tjent med en Plov uden Hiul, og mindst med en, baade til og uden Hiul.

9) Dog kun halvt om halvt.

10) Koldskjort Jern bør undgaaes, og Smedden kan i alt Fald slaae Spidsen ned, naar dette behøves.

11) Men om nu Rieden, efter Hr. Ws. Mening, bortfaldt, vilde den krumme Næs da ei stoppe mindre. Jeg skal, med Hensyn til Rie-

den, anstille bestemte Forsøg, og dersom jeg ikke finder, at Plovens Gang betynges, naar Rieden borttages, eller at andre Uleiligheder derved opstaae, forkaste Rieden.

12) Dersom hans Plov tillader det.

13) Til at smedde paa er Ploven ikke stærk nok.

14) Heri tager Hr. W. mærkelig feil, thi manganen Karl, der kommer i min Tjeneste, har aldrig pløiet med en engelsk Plov; desuden kan en Steen kaste Ploven ud for den meest øvede Pløier.

15) Selskabet tør vist nok ikke haabe, at de uddeelte Plove komme stedse i de rette Hænder. Den Landmand, der for denne Feils Skyld, naar den virkelig har fundet Sted, sætter den bailey'ske Plov bort, har ikke levende erkjendt de store Fordele, den skaffer, og har maaskee i en saadan Feil, der mueligen endog kan blot have været et Naaskud, søgt en Uudskyldning for sin Lunkenhed eller sit Hang til den vante Plov. Vist er det, at han ikke har fortient den, og Hr. W., der, saa vidt jeg veed, er Medlem af Selskabet, bør navnlig anmelde en saadan Mand for det, at Ploven kunde fratages ham. Kun alt for faa af dem, der ønske Plove, kunne faae dem, til at omsendte burde staae ubrugte.

16) Skjæret koster 4 Rbblr., behøver ikke at repareres uden naar det er opslidt, og lige godt

Jern opslides vel ikke gesvindtere paa den bai-
leyfke end paa den winstrupfke Plov.

17) En Bolt, er dyrere end et Søm, og ud-
retter ikke mere end Sømmet, hvor dette opfylder
Diemedet.

18) Bevistet fattes.

19) Dgfaa Thær siger — om jeg erindrer ret
— i sit Skrift om Ugerdyrkningsredskaberne, at
skjøndt Theorien ikke vel kan forklare hvorfor,
lærer dog Erfaring, at Langjernet skal sidde om-
trent sin egen Lykkelse uden for Skiæret. Dette
har jeg fundet nødvendigt ved alle de Svingplo-
ve, jeg har havt, af hvad Slags de end have væ-
ret. Dette har desuden ingen skadelig Virkning
paa Plovens Gang, thi inden Landsiden kommer
frem, har allerede Skiæret og dets Hals saame-
get aabnet Juren, at Landsiden netop følger sam-
me Linie, som Langjernet.

20) Dette benægtes aldeles. — See den ved
Prøvepløiningen, tildeels selv af Hr. W., fældte
Dom.

21) Forslaget til dette, om jeg saa maae kalde
det, ultrapractiske Forsøg, er ikke gjort mig,
der desuden, det maae jeg tilstaae, ikke vilde følt
Lyst til at knuse en Plov og gjøre nogle Heste ure-
gierlige, for at anstille et Forsøg, der kunde være
mange tilfældige Umstændigheder underkastet.
Burde man ikke i det mindste rive en halv Snees
Plove itu, for at see om Fordelen virkelig var

stedse paa den sammes Side? Flere end jeg anfaae Forkiærren paa Hr. Ws. Plov for ikke at kunne modstaae det Stød, Ploven fik mod en fast Steen, naar Hestene trak med Kraft. Maaſkee er den stærkere end den synes.

22) Naar jeg har sagt: "at Svingploven tillod ikke Hr. W. at anbringe Kiler bag til", saa maae dette ikke forstaaes absolut; man kan jo gjøre Bogne med 5 Hiul, Slæder med fire Reder o. s. v. Jeg har kun meent, at Svingploven tillod ikke Hr. W. at anbringe Kiler bag til, da der ingen Brug var for dem.

23) Jeg maae anmærke, at naar jeg taler om Hr. Ws. Plov, saa har jeg stedse den for Dte, som brugtes ved Prøvepløiningen, og denne havde et meget hængende Skiære. Et Spørgsmaal kunne forresten i denne Anledning oplastes, nemlig det: Hvorfor den Tegning, som Hr. W. har givet af sin Plov, ikke engang lader os ahne, at Skiæret i Virkeligheden hænger betydeligt. Dette sees ligesaa lidet paa den hermed følgende Figur.

24) Sandelig en slem Anke mod Hiulploven! Alle Ugre have flere eller færre Forhøininger eller Fordybninger. Pløier man engang paa tværs, er hver Reen en Fordybning, hver Ryg en Forhøining, hvor Ploven snart ikke griber, snart gaaer for dybt. Opad Bakke griber den ikke, nedad Bakke gaaer den for dybt o. s. v. Hvorfor? Fordi

Hiulene berøve Pløieren alt Herredømme over Ploven.

25) Om Hr. W. eller jeg har i denne Henseende Ret, vil et Forsøg bedst lære; saameget er vist, at Hr. Ws. Plov gif noget paa Taaen, mueligen som Følge af det hængende Sliære.

26) Ved et Møde i Landh. Selskabet forlangte Hr. W. 30 Rbdlr. Sølv, altsaa 37 Rbdlr. 3 Mk. Sedler og Teg. — Den bailenske Plov leveres af mig til Landh. Selskabet (rigtig nok med nogle Rigsdalers Tab; thi jeg kan ikke selv smedde) for 36 Rbdlr., og til Andre for, hvad den virkelig koster mig, 40 Rbdlr. I det ene Tilfælde er den altsaa lettere, i det andet kun lidet dyrere, end Hr. Ws.

27) Jeg skulde dog foretrække en blot practisk Prøve; en Prøve paa Ugeren. Beskeden erkjendte jeg, at til den videnskabelige hører Kundskaber, maaskee endog Beregninger efter den høiere Mathematik, som feile mig.

Dreowsen.